

کمیته مدیریت ریسک و افشای ریسک متنی در شرکت های پذیرفته شده در بازار سرمایه ایران

مهدی پناهی^۱

رضا فتوت کریمی^۲

مهدیه محمدیان^{۳*}

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۰۸ تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۱۲/۲۳

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثر کمیته مدیریت ریسک بر سطح افشا ریسک متنی می باشد. جامعه آماری که محققان برای انجام پژوهش در نظر گرفته شده شرکت های پذیرفته شده در بازار سرمایه ایران طی دوره زمانی ۱۳۹۴ الی ۱۴۰۰ می باشد. پس از اجرای روش نمونه گیری حذف سیستماتیک در نهایت تعداد ۱۲۰ شرکت طی ۷ سال مورد بررسی قرار گرفته شد. روش تحقیق مدنظر پژوهش علی همبستگی می باشد و روش گردآوری اطلاعات نیز از طریق مطالعات کتابخانه ای برای جمع آوری ادبیات پژوهشی و همچنین مراجعه به پایگاه داده های سازمان بورس برای جمع داده های متغیرهای مدنظر تحقیق می باشد. نوع داده های مورد استفاده در این تحقیق از نوع پانل می باشد که تعداد ۸۴۰ سال شرکت مورد آزمون قرار گرفت. نرم افزار مورد استفاده برای انجام تجزیه و تحلیل های آماری stata14 می باشد که در سطح معناداری ۰,۰۵ مورد آزمون قرار گرفت. روش رگرسیونی مورد اجرا از نوع چند متغیر می باشد که پس بررسی مفروضات رگرسیون مورد اجرا قرار گرفت. نتایجی که از اجرای رگرسیون تحقیق بدست آمده است نشان دهنده آن است که کمیته مدیریت ریسک در شرکت ها بر سطح افشا ریسک در متن گزارش های مختلف شرکت ها موثر بوده است و این رابطه دارای علامت مثبت و معنادار می باشد که می توان بیان داشت با ایجاد کمیته ریسک، شرکتها میزان بیشتری از ریسک های مستتر یا غیر مستتر در فعالیت های خود را افشا می نماید.

واژگان کلیدی

کمیته مدیریت ریسک، افشای ریسک متنی و شرکت های پذیرفته شده در بازار سرمایه

۱. استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ورامین- پیشوا، ایران.

۲. استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ورامین- پیشوا، ایران.

۳. کارشناس ارشد، حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد واحد ورامین- پیشوا، ایران.

مقدمه

مطالعات آگاهی از مدیریت ریسک به دلیل بسیاری از شکست‌ها و رسوایی‌های تجاری اخیر در حال افزایش است (والکرو همکاران^۱، ۲۰۰۲). چندین مطالعه قبلی نشان داده است که کمیته مدیریت ریسک وظیفه کنترل، شناسایی و پیشگیری از ریسک شرکت را دارد (عبدالله و سعید^۲، ۲۰۱۹) (لاراستی و همکاران^۳، ۲۰۱۹) (هاریمائوان و همکاران^۴، ۲۰۲۱). ریسک شرکت به دو دسته تقسیم می‌شود. آنها ریسک مالی و ریسک غیر مالی هستند. هر دوی این ریسک‌ها برای ذینفعان ضروری است که در تصمیم‌گیری خود در نظر گرفته شود. بنابراین شرکت‌ها باید به هر دو مورد توجه متعادل داشته باشند. مطالعات قبلی توسط (عبدالله و شکور^۵، ۲۰۱۷) شواهد تجربی را اثبات کرد که وجود یک کمیته مدیریت ریسک مستقل ارتباط مثبتی با افشای مدیریت ریسک دارد (عبدالله و شکور^۶، ۲۰۱۷). علاوه بر این، کمیته مدیریت ریسک نیز بر عدم وجود هرگونه وقوع جرم مالی تأثیر دارد (عبدالله و سعید^۷، ۲۰۱۹). ایزو^۸ (۲۰۱۹) تعریفی از چارچوب مدیریت ریسک ارائه کرده که آنرا به عنوان مجموعه‌ای از مؤلفه‌ها تعریف کرد که در آن پایه‌ها و رتبه‌های سازمانی را بر اساس طراحی، اجرا، نظارت، و بهبود مستمر مدیریت ریسک در سازمان‌ها، نشان می‌دهد. اطلاعات مربوط به مدیریت ریسک، اطلاعات غیر مالی است که برای سرمایه‌گذاران کاملاً ضروری است. فقدان اطلاعات ریسک غیر مالی ممکن است سرمایه‌گذاران را در فرآیند تصمیم‌گیری و سرمایه‌گذاری آنها گمراه کند (عبدالله و همکاران^۹، ۲۰۱۵). بنابراین، کیفیت بالاتر مدیریت ریسک برای کمک به فرصت‌هایی که شرکت می‌تواند برای تخصیص کارآمد سرمایه و افزایش بازده استفاده کند، مورد نیاز است. بنابراین، اگر اجرای مدیریت ریسک از کیفیت بالاتری برخوردار باشد، ضمن افزایش عملکرد شرکت، به خوبی توسط بازار مالی سنجیده می‌شود (باکستر و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۳). بر اساس نظریه دیدگاه مبتنی بر منبع، توانایی منابع در مدیریت ریسک ممکن است بتواند به طور مثبتی به شرکت می‌کند. بنابراین، شرکت از بهترین منابع خود در قالب پیاده‌سازی مدیریت ریسک برای دستیابی به بهترین فرآیند تجاری برای ایجاد ارزش شرکت استفاده کردند (آندرسن^۹، ۲۰۰۸؛ بیلی^{۱۰}، ۲۰۱۹). با توجه به مقدمه‌ای که مطرح گردید در این تحقیق به موضوعاتی مدیریت ریسک، افشای ریسک متنی پرداخته شده است. لذا پرداختن به پژوهش حاضر می‌تواند خلاء علمی موجود در تحقیقات داخلی را برطرف نماید.

بیان مسئله

کمیته مدیریت ریسک در نظارت بر فعالیت‌های شرکت ایفای نقش می‌کند و دامنه وسیع‌تری را برای شناسایی ریسک‌ها در داخل شرکت فراهم می‌کند. با این حال، طبق دانش ما، فقدان شواهد تجربی در مورد اینکه چگونه وجود یک کمیته مدیریت ریسک مستقل بر ریسک افشای متنی شرکت تأثیر می‌گذارد، وجود ندارد. همانطور که مشخص است، افشای شرکتی یکی از موارد بسیار مهم است و بنابراین، مطالعات فزاینده برای بررسی کیفیت افشای شرکت‌ها متمرکز

¹ Walker et al.

² Abdullah and Said

³ Larasati et al

⁴ Harymawan et al.

⁵ Abdullah and Shukor

⁶ ISO and et al

⁷ Abdullah et al

⁸ Baxter et al

⁹ Andersen

¹⁰ Bailey

شده است (پوترا و همکاران^۱، ۲۰۲۰). تحقیقات در مورد افشای کیفی از اوایل دهه هشتاد وجود داشته است و تا کنون به توسعه خود ادامه داده است. افشای کیفی دارای قوانین مهمی برای ارائه دیدگاه گسترده تر و اطلاعات برای سهامداران، مانند سرمایه گذاران در مورد شرکت است، به ویژه اطلاعاتی که نمی توان به صورت عدد نوشت. پیشرفت تکنولوژی باعث شده این موضوع بیشتر مورد بررسی قرار گیرد. استفاده از روش تحلیل محتوا با برنامه ها یا نرم افزارهای خاص آسان تر است. چندین مطالعه اخیر به بررسی لحن افشای شرکت، به ویژه گزارش در میان دیگران پرداخته اند (دیویس و تاماسویت^۲، ۲۰۱۲؛ هوانگ و همکاران^۳، ۲۰۱۴). این مطالعات بررسی کردند که آیا لحن افشای شرکت های مختلف با هزینه سرمایه، نوسانات بازده و پیش بینی های تحلیلگران (کوثری و همکاران^۴، ۲۰۰۹)، دعوی حقوقی سهامداران (راجرز و همکاران^۵، ۲۰۱۱)، مالی مرتبط است یا خیر؟ خطاهای گزارش دهی (لارکر و زاکولیوکینا^۶، ۲۰۱۲)، کیفیت سود (لی^۷، ۲۰۰۸)، و قیمت های بازار (به عنوان مثال، هنری^۸، ۲۰۰۸؛ لی، ۲۰۰۸؛ فلدمن و همکاران^۹، ۲۰۱۰). کوهسی^{۱۰} (۲۰۱۶) دریافته اند که رابطه مثبتی بین لحن شرکت و عملکرد وجود دارد. با این حال، هنوز تحقیقات کمی در مورد اینکه چگونه عوامل داخلی یک شرکت، مانند حاکمیت شرکتی، بر افشای کیفی تأثیر می گذارد، وجود دارد. تحقیقات بیشتری باید انجام شود تا مشخص شود که چگونه رابطه بین دو متغیر مشخص است، به ویژه در مورد شرکت های ایرانی. تهیه گزارش های سالانه در اندونزی توسط مقررات سازمان خدمات مالی در مورد گزارش های سالانه شرکت های دولتی تنظیم می شود. در گزارش سالانه، بخش های مختلفی وجود دارد که حاوی اطلاعات متفاوتی است. یکی از بخش های مهم بحث و تحلیل مدیریت ریسک گنجانده شود. ریسک، بخشی شرکت است که اجباری است یا باید در گزارش سالانه این بخش به طور خاص تجزیه و تحلیل و دیدگاه های مدیریت در مورد عملکرد گذشته شرکت و برنامه های آینده را مورد بحث قرار می دهد. سرمایه گذاران از طریق این گزارش می توانند از وضعیت شرکت از نظر مدیر مطلع شوند. از نظر انتقال اطلاعات چند نکته باید مورد توجه قرار گیرد که یکی از آنها نحوه نگارش متن روایی است. انتخاب کلمات و ترتیب جملات در یک گزارش بر طرز فکر و دیدگاه خواننده در درک اطلاعات موجود در آن تأثیر می گذارد (چانگ و پنه بیکر^{۱۱}، ۲۰۱۱). این یک موضوع جالب برای تحقیق است. لحنی که بر پارادایم سرمایه گذار در درک اطلاعات تأثیر می گذارد، بعداً به فرآیند تصمیم گیری منتقل می شود و می تواند بر عملکرد آینده شرکت تأثیر بگذارد. بر اساس نظریه زبانشناسی، گروهی از کلمات به طور کلی می توانند بر نحوه تفکر خوانندگان تأثیر بگذارند. به عبارت دیگر، ساختار و استفاده از برخی کلمات در یک جمله در متن می تواند پارادایم خواننده را در تفسیر معنای متن تحت تأثیر قرار دهد. در ارتباط با در این نظریه، نظریه دیگری وجود دارد، یعنی تئوری سیگنالیته، که می گوید نحوه انتقال اطلاعات توسط شرکت ها تحت تأثیر اهدافی است که باید به آن دست یابند، که یکی از آنها سیگنال

¹ Putra et al

² Davis and Tama-Sweet

³ Huang et al

⁴ Kothari et al.

⁵ Rogers et al

⁶ Larcker and Zakolyukina

⁷ Li

⁸ Henry

⁹ Feldman et al

¹⁰ Kahveci

¹¹ Chung and Pennebaker

دادن به بازار است. بنابراین، این لحن و خوانایی برای اندازه گیری کیفیت اطلاعات در یک گزارش مهم است (ایکا ساری و ایمام^۱، ۲۰۲۱). لحن در متن گزارش به دو نوع مثبت و منفی تقسیم می شود. مثبت بیشتر به خوش بینی شرکت منجر می شود، در حالی که منفی تمایل به منعکس کننده بدبینی شرکت دارد. در این مطالعه، بر روی لحن منفی که منجر به افشای کیفی ریسک پس از مطالعات قبلی می شود، تمرکز کرده است. افشای ریسک شرکت در مطالعات قبلی تأثیر آن را بر تصمیمات سرمایه گذار و عملکرد شرکت نشان داده است (کراوت و موسلو^۲، ۲۰۱۳؛ بونسال و میلر^۳، ۲۰۱۶). ریسک معمولاً با استفاده از تجزیه و تحلیل مالی، تجزیه و تحلیل می شود، اما با این حال، تحقیقات کمتری افشای ریسک را از طریق تحلیل لحن در متون گزارش تحلیل می کند. اکثر مطالعات قبلی رابطه بین حاکمیت شرکتی و ریسک ورشکستگی را بررسی کردند (دارات و همکاران^۴، ۲۰۱۶؛ سیتارامان و همکاران^۵، ۲۰۱۷). با این حال، اکثر مطالعات قبلی نمونه های محدودی را مورد بحث قرار داده و اثرات ویژگی های حاکمیتی چندین شرکت (مانند اندازه هیئت مدیره و استقلال مدیر) را بررسی کردند، اما نه ویژگی های خاص مدیریت ریسک. برای پر کردن این شکاف در ادبیات، ما رابطه بین کمیته های مدیریت ریسک و ریسک ورشکستگی را بررسی می کنیم. در این مطالعه، محقق می خواست بررسی کند که آیا وجود کمیته مدیریت ریسک بر افشای استفاده از ریسک متنی تأثیر می گذارد یا خیر.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

ایکا و ایمام^۶ (۲۰۲۲) در تحقیقی به بررسی رابطه میان کمیته مدیریت ریسک و افشای ریسک متنی پرداخته اند. تجزیه و تحلیل تجربی برای شرکت های اندونزیایی فهرست شده برای دوره ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۸ استفاده شد. یافته های این تحقیق نشان می دهد که وجود کمیته مدیریت ریسک افشای ریسک بیشتری را ارائه می دهد. این یافته نشان می دهد که شرکت هایی که دارای کمیته مدیریت ریسک هستند، افشای ریسک بیشتری را ارائه می کنند، زیرا آنها کمیته خاصی دارند که توانایی های مربوط به ریسک شرکت را دارند. اولین تجزیه و تحلیل اضافی نشان می دهد که نتایج برای شرکت ها در دوره پس از مقررات برای داشتن کمیته مدیریت ریسک در اندونزی بارزتر است. دومین تجزیه و تحلیل اضافی را برای سطوح مختلف فناوری در صنعت انجام می دهد. وجود کمیته مدیریت ریسک برای مدیریت افشای ریسک برای شرکت هایی که در سطح بالایی از صنعت فناوری هستند بارزتر است.

پرسدجا و همکاران^۷ (۲۰۲۳) در تحقیقی به بررسی اثر مدیریت ریسک شرکت و استراتژی کسب و کار بر ارزش شرکت با نقش واسطه مزیت رقابتی پرداخته اند. هدف این تحقیق شناخت و تجزیه و تحلیل سهم مدیریت ریسک شرکت و استراتژی تجاری در مزیت رقابتی و ارزش شرکت های کشتیرانی فهرست شده در بورس اندونزی است. تعداد کل نمونه ها ۶۵ نمونه شامل ۱۳ شرکت با پنج سال مشاهده با روش نمونه گیری هدفمند می باشد. نتیجه این تحقیق بیان می کند که شرکت های کشتیرانی در اندونزی می توانند ارزش شرکت خود را از طریق مدیریت ریسک افزایش دهند.

¹ Eka Sari Ayuningtyas and Iman

²² Kravet and Muslu

³ Bonsall and Miller

⁴ Darrat et al.

⁵ Seetharaman et al

⁶ Eka Sari, and Iman

⁷ Prasadja and et al.

بنابراین، شرکت ها باید مدیریت ریسک شرکت را به درستی انجام دهند، جایی که جنبه مدیریت ریسک در استراتژی شرکت ادغام شده است. شرکت های کشتیرانی در اندونزی نیز می توانند ارزش شرکت خود را از طریق مزیت رقابتی افزایش دهند تا بتوانند درآمد خود را افزایش دهند. شرکت های حمل و نقل می توانند ارزش شرکت خود را از طریق استراتژی تجاری افزایش دهند، بنابراین باید یک استراتژی تجاری را پیاده سازی کنند.

فایسال و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی به بررسی مدیریت ریسک شرکت (ERM) و ارزش شرکت: نقش واسطه ای تصمیمات سرمایه گذاری پرداخته اند. هدف از این مطالعه بررسی اثر واسطه ای تصمیمات سرمایه گذاری بر رابطه بین مدیریت ریسک شرکت و ارزش شرکت است. دویست و بیست و چهار شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار اندونزی برای دوره ۲۰۱۷-۲۰۱۸ با استفاده از فرمول اسلووین به عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج نشان می دهد که اجرای مدیریت ریسک شرکت در شرکت های سهامی عام اندونزی هنوز در مرحله اولیه است. علاوه بر این، آزمون های رگرسیون نشان می دهند که تصمیمات مدیریت ریسک شرکت و سرمایه گذاری تأثیر مثبتی بر ارزش شرکت دارند. تجزیه و تحلیل مسیر و نتایج آزمون سوبل نشان می دهد که تصمیمات سرمایه گذاری به عنوان واسطه ای جزئی در رابطه بین مدیریت ریسک شرکت و ارزش شرکت عمل می کنند. این مطالعه نشان می دهد که مدیریت ریسک شرکت در بهبود اثربخشی تصمیمات سرمایه گذاری و عملکرد شرکت کمک می کند.

ساعدی و همکاران^۱ (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی تأثیر مدیریت ریسک شرکت بر عملکرد شرکت با تأثیر تعدیل کننده ابعاد سرمایه فکری پرداخته اند. این مطالعه با استفاده از دیدگاه نظری، تأثیر مدیریت ریسک شرکت را بر عملکرد مالی و غیر مالی شرکت و نقش تعدیل کننده سرمایه فکری و ابعاد آن بر رابطه بین مدیریت ریسک شرکت و عملکرد شرکت را بررسی کرد. برای آزمون فرضیه های پژوهش، پرسشنامه ای بین ۸۴ مؤسسه مالی ایرانی توزیع شد. برای تجزیه و تحلیل آماری داده ها از مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شد. یافته ها نشان داد که مدیریت ریسک شرکت رابطه مثبتی با عملکرد شرکت ها دارد. نتایج همچنین نشان داد که سرمایه فکری کلی یک اثر تعدیل کننده بر عملکرد مالی شرکت مدیریت ریسک شرکت دارد. اما در مورد مؤلفه های سرمایه فکری، دانش و فناوری اطلاعات اثر تعدیل کننده مثبت و معناداری داشتند، در حالی که آموزش، فرهنگ سازمانی و اعتماد تأثیری نداشتند.

بیک زاده (۱۴۰۲) الگوی مدیریت ریسک جامع (مطالعه موردی: صنعت دارویی) را بررسی کرده اند. در این پژوهش تلاش شد به صورت کاربردی، از طریق روش پیمایشی پس از دریافت نظرات کارشناسان ارشد صنعت، و خبرگان آشنا با این صنعت از طریق پرسشنامه محقق ساخته، پس از تایید روایی و پایایی آن داده ها جمع آوری شود، و سپس انواع ریسک های مالی و غیر مالی در صنعت دارویی شناسایی و با استفاده از نرم افزار PLS الگوی مدیریت ریسک جامع ارائه شد. این الگو نشان می دهد، در صنعت دارویی ریسک های غیر مالی موثرتر از ریسک های مالی می باشند. در بین زیر شاخصهای ریسک غیر مالی، ریسک عملیاتی با ضریب مسیر ۰/۹۷۰ دارای بیشترین اثر و بعد از آن ریسک مدیریت با ضریب مسیر ۰/۸۹۶ و سپس ریسک کشور با ضریب مسیر ۰/۸۱۸ و بعنوان آخرین شاخص تاثیر گذار ریسک قانونی با

¹ Saeidi, and et al

ضریب مسیر ۰/۷۶۵ تعیین شده اند. و در بین زیر شاخص های ریسک مالی، ریسک بازار با ضریب مسیر ۰/۹۶۹ بیشترین اثر و پس از آن ریسک نقدینگی با ضریب مسیر ۰/۸۵۵ و بعنوان آخرین شاخص تاثیرگذار ریسک اعتباری با ضریب مسیر ۰/۷۶۹ تعیین شده اند.

پوراحمدی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی عوامل موثر بر مدیریت ریسک سازمانی در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران بررسی کرده اند. هدف از این مطالعه، تعیین میزان اجرای برنامه های مدیریت ریسک سازمانی و بررسی عوامل موثر بر آن در ۱۱۸ شرکت طی سال های ۱۳۸۸ لغایت ۱۳۹۸ می باشد. در این تحقیق عوامل موثر بر مدیریت ریسک سازمانی با استفاده از عواملی نظیر اندازه شرکت، فرصت رشد، بازده دارایی ها اهرم مالی و سود تقسیمی مورد سنجش قرار گرفت که نتایج آزمون فرضیه ها نشان داده اند که عامل اندازه شرکت با ضریب ۰,۲۸۵۳ و فرصت رشد با ضریب ۰,۲۳۴۹ تاثیر مثبتی بر مدیریت ریسک سازمانی دارد. همچنین اهرم مالی با ضریب منفی ۰,۰۳۹۳۵ و سود تقسیمی با ضریب منفی ۰,۰۱۰۹۵ رابطه معناداری با مدیریت ریسک سازمانی ندارد. به عبارتی در سطح اطمینان ۹۵٪ متغیرهای اندازه شرکت، فرصت رشد، بازده دارایی ها بر مدیریت ریسک سازمانی تاثیر داشته و متغیرهای اهرم مالی، سود تقسیمی بر مدیریت ریسک سازمانی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر ندارد.

کردستانی و محمدی نسب (۱۴۰۲) در پژوهشی به بررسی تأثیر اثربخشی کنترل های داخلی بر افشای ریسک در متن گزارش های مالی پرداخته اند. برای پاسخ به سؤال پژوهش مبنی بر اینکه اثربخشی کنترل های داخلی چگونه بر افشای متنی ریسک تأثیر می گذارد، داده های ۱۱۴ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته ها نشان می دهد شرکت هایی با سیستم کنترل داخلی ضعیف نسبت به شرکت هایی با کنترل داخلی کارآمد، سطوح پایین تری از افشای ریسک متنی را گزارش می کنند. همچنین نتایج نشان می دهد تکرار ادواری ضعف کنترل های داخلی و انتشار عمومی آن منجر به افشای سطح بالاتری از ریسک توسط مدیران می شود. بر اساس یافته های پژوهش می توان نتیجه گرفت که توجه حسابرسان به ضعف کنترل های داخلی و تقویت ساختار کنترل های داخلی شرکت می تواند افشای ریسک بیشتر را بهبود بخشد.

روش شناسی

این پژوهش از منظر فرآیند اجرا (نوع داده ها) یک پژوهش کمی، از منظر نتیجه اجرای آن یک پژوهش کاربردی، از منظر هدف اجرا یک پژوهش تحلیلی (به روش همبستگی) و از منظر منطق اجرا یک پژوهش قیاسی - استقرایی و از منظر بعد زمانی، یک پژوهش طولی (پس رویدادی) ست. در این پژوهش اطلاعات مورد نیاز به روش های روش کتابخانه ای و اسناد کاوی جمع آوری شده است.

جامعه آماری این پژوهش کلیه شرکت های بازار بورس اوراق بهادار تهران می باشد. روش نمونه گیری پژوهش حاضر به روش حذف سیستماتیک می باشد بدین صورت که شرکت های مورد نظر جهت گردآوری اطلاعات مورد بررسی قرار گرفته و شرکت های فاقد شرایط ذیل باشند، حذف می شوند:

(۱) شرکتهای مورد نظر از سال ۱۳۹۴ الی ۱۴۰۰ در بورس پذیرفته شده باشند،

(۲) سال مالی شرکت ها منتهی به ۲۹ اسفند باشد.

(۳) شرکت های مورد نظر طی دوره بررسی لغو نماد نشده باشد.

(۴) شرکت ها طی دوره بررسی داده های مورد نیاز برای پژوهش برای شرکت ها در دسترس و کامل باشد به عبارت دیگر داده های مورد نیاز از متن صورتهای مالی شرکت ها، گزارش های هیئت مدیره، وبسایت شرکت، سایت رسمی سازمان بورس و اوراق بهادار تهران و سایت رسمی کدال (www.codal.ir) و از کتابخانه این سازمان و نیز از بانک های اطلاعاتی "تدبیر پرداز" و "ره آورد نوین" در دسترس باشد.

جدول (۲) تعداد شرکت های نمونه

ردیف	عنوان	تعداد شرکت ها
۱	تعداد کل شرکت ها عضو بورس	۵۱۶
۲	تعداد شرکت هایی که سال مالی آنها منتهی به ۲۹ اسفند نمی باشد	(106)
۳	تعداد شرکت هایی که اطلاعات آنها در دسترس نیست	(۱۰۴)
۴	تعداد شرکتهای که لغو درج شده باشد.	(83)
۵	تعداد شرکتهای گروه مالی و سرمایه گذاری هستند	(103)
	نمونه نهایی	۱۲۰

پس از اجرای مراحل بالا که به روش حذف سیستماتیک معروف است تعداد ۱۲۰ شرکت طی دوره زمانی ۱۳۹۴ الی ۱۴۰۰ وارد نمونه نهایی شده اند که برای ساختار داده های ترکیبی تعداد ۸۴۰ سال شرکت وارد نمونه نهایی پژوهش شده اند.

فرضیه های پژوهش

فرضیه ای که در این پژوهش مطرح شده است بدین صورت است که نشان دهنده آن است که پژوهشگر برای چه این موضوع را مورد بررسی قرار داده و از سویی آن موضوع، مسئله پژوهشگر است و نشان دهنده آن است که در این فرضیه چه رابطه معناداری میان متغیرهای پژوهش وجود دارد و طبق مبانی نظری پژوهش ایکا و ایمام (۲۰۲۲) به بررسی رابطه میان متغیرهای مستقل و وابسته ی پژوهش پرداخته می شود و به شرح ذیل شده است:

فرضیه: میان کمیته مدیریت ریسک و افشای ریسک متنی رابطه معناداری وجود دارد.

اندازه گیری متغیرهای پژوهش

برای محاسبه متغیرهای پژوهش از مستقل، وابسته، و همچنین کنترل ها از شیوه ایکا و ایمام (۲۰۲۲) استفاده خواهد شد که هریک از آن متغیرها به شرح جدول ذیل توضیح داده خواهند شد:

منبع	فرمول ریاضی	علامت اختصار	نام متغیر	نوع متغیر
ایکا و ایمام (۲۰۲۲)	$RMC = if (disclosure\ risk\ cometment = 1, undisclosure\ risk\ cometment 0)$	در صورتی شرکت افشا نماید کمیته مدیریت ریسک وجود دارد عدد یک در غیر اینصورت صفر.	کمیته مدیریت ریسک RMC	مستقل
ایکا و ایمام (۲۰۲۲)	$RDT = \log(\text{number of word risk})$	از تحلیل محتوا استفاده می شود که تعداد کلمه ریسک را در گزارش های هیات مدیره بررسی و لگاریتم تعداد کلمات را بعنوان ریسک متنی استفاده می نمایم.	افشای ریسک متنی RDT	وابسته
ایکا و ایمام (۲۰۲۲)	$DIR = \log(\text{number of board})$	لگاریتم تعداد اعضا هیات مدیره شرکتها	اندازه هیات مدیره DIR	کنترل
ایکا و ایمام (۲۰۲۲)	$INDCOM = \frac{IndependentBoard}{total\ boards}$	نسبت تعداد اعضا غیر موظف به کل اعضا هیات مدیره	استقلال در هیات مدیره INDCOM	کنترل
ایکا و ایمام (۲۰۲۲)	$BIG4 = if (iran\ corporate\ auditro = 1, iran\ corporate\ auditro\ donnt = 0)$	اگر حسابرس شرکت سازمان حسابرسی باشد عدد یک در غیر اینصورت صفر.	حسابرس بزرگ BIG4	کنترل
ایکا و ایمام (۲۰۲۲)	$FirmSize = \log(\text{total asset})$	لگاریتم دارایی های شرکت در پایان دوره.	اندازه شرکت FIRMSIZE	کنترل
ایکا و ایمام (۲۰۲۲)	$age = \log(\text{age})$	لگاریتم مدت عمر شرکت از زمان تاسیس تا بحال.	سن شرکت AGE	کنترل

نوع متغیر	نام متغیر	علامت اختصار	فرمول ریاضی	منبع
کنترل	بازده دارای ROA	نسبت سود و زیان به کل دارایی	$Roa = \frac{\text{profit and loss}}{\text{total asset}}$	ایکا و ایمام (۲۰۲۲)
کنترل	اهرم LEVERAGE	نسبت بدهی به کل دارایی	$Leverage = \frac{\text{total laibility}}{\text{total asset}}$	ایکا و ایمام (۲۰۲۲)
کنترل	زیان ده بودن LOSS	اگر شرکت زیان ده باشد عدد یک در غیر اینصورت صفر.	$\begin{aligned} loss &= 1 \text{ if (disclosure risk cometment} \\ &= 1, \\ &= 0 \text{ undisclosure risk cometment)} \end{aligned}$	ایکا و ایمام (۲۰۲۲)

یافته های پژوهش

آمار توصیفی

با عنایت به جدول ۱ که آمار توصیفی متغیرهای پژوهش را بیان می کند، نتایج آمار توصیفی را برای متغیرهای مختلف برای ۸۴۰ سال شرکت از نوع داده ای ترکیبی ارائه شده است که به ترتیب آماره های کمترین، بیشترین، میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی برای هر متغیر ارائه شده است.

جدول ۱ آمار توصیفی متغیرها

علامت اختصاری	توصیف متغیر	تعداد مشاهدات	کوچکترین	بزرگترین	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
متغیر وابسته								
RDT	افشا ریسک در متن	۸۴۰	۰	۲۵	۷,۰۶	۵,۲۳	۱,۰۷	۵,۰۸
متغیر مستقل								
RMC	افشا کمیته مدیریت ریسک	۸۴۰	۰	۱	۰,۵۸	۰,۴۹	-۰,۳۵۲	۱,۱۲
متغیرهای کنترل								
DIR	اندازه هیات مدیره در شرکت ها	۸۴۰	۰,۷	۰,۸۵	۰,۷۱	۰,۰۳	۳,۲۵	۱,۱۶۳
INDCOM	استقلال در ساختار هیات مدیره	۸۴۰	۰	۱	۰,۶۴	۰,۲۰۱	-۰,۳۸۱	۳,۲۲
BIG	موسسات بزرگ	۸۴۰	۰	۱	۰,۲۹	۰,۳۷	۰,۶۲	۱,۳۹

حسابرسی							
FIRMSI ZE	اندازه شرکت ها	۸۴۰	۴,۸۶۳	۹,۲۶	۶,۶۶	۰,۸۰۴	۰,۷۶۸
AGE	سن شرکت	۸۴۰	۱,۰۴	۱,۸۷	۱,۶	۰,۱۵۲	-۰,۶۷
ROA	بازده دارایی شرکت	۸۴۰	-۰,۱۶	۰,۴۴	۰,۱۳	۰,۱۵۶	۰,۵۸
LEVER AGE	نسبت بدهی به کل دارایی	۸۴۰	۰,۱۱	۱,۹۵	۰,۵۹۲	۰,۳۲۹	۱,۰۵
LOSS	زیان ده بوده شرکت ها	۸۴۰	۰	۱	۰,۱۳	۰,۳۳	۲,۲۶
							۳,۳۷
							۲,۹۳
							۳,۰۷
							۴,۶۱
							۶,۱۴

آزمون فرضیات

با توجه استفاده از داده‌های ترکیبی در تحلیل مدل‌های این پژوهش در مرحله اول به بررسی نوع داده‌های این تحقیق پرداخته می‌شود. پرسشی که هنگام تخمین با استفاده از داده‌های ترکیبی پیش می‌آید این است که باید از کدامیک از روش‌های داده‌های پانل یا کلاسیک استفاده نمود. ابتدا از آماره آزمون F لیمر به منظور تشخیص اینکه داده‌های ما کلاسیک یا پانل است استفاده می‌شود. در صورت انتخاب داده‌های پانل در مرحله دوم در مورد انتخاب یکی از دو روش اثرات ثابت یا تصادفی باید تصمیم‌گیری نمود، که بدین منظور معمولاً از آزمون هاسمن استفاده می‌شود (افلاطونی، ۱۳۹۶). برای مدل این تحقیق نوع داده‌ها در نگاره ۲ آماده است.

جدول ۲ نوع داده‌های تحقیق

مدل تحقیق	آزمون F لیمر، انتخاب بین روش کلاسیک (Pooling) یا پانل (Panel)	آزمون هاسمن، انتخاب بین روش اثرات ثابت (Fixed) و اثرات تصادفی (Random)
فرضیه ۱-۱	مقدار آماره آزمون اف لیمر ۱۰,۰۰۰ است و سطح معناداری آن نیز ۰,۳۲ است، بنابراین نشان دهنده اجرای روش کلاسیک می‌باشد.	

در تحقیقات رگرسیون به منظور کارایی بیشتر و انسجام مناسب نتایج باید مفروضات رگرسیون تحقیق مورد بررسی قرار گیرد (عادل آذر و مومنی، ۱۳۸۴). بررسی همسانی واریانس اجزا خطا: برای بررسی همسانی واریانس اجزا خطا در داده‌های از والد تعدیل شده استفاده می‌شود، که نتایج مربوط به هر مدل در نگاره ۳ آماده است.

جدول ۳ نتایج آزمون همسانی واریانس

مدل تحقیق	یافته آزمون بریش پاگان و کوک و بیرگ
فرضیه	سطح معناداری
	مقدار آماره آزمون
	با عنایت به سطح معناداری بدست آمده از اجرای آزمون مذکور دارای مقدار ۰,۰۰۰ است که مقدار آن کمتر از ۰,۰۵ است.
	با توجه به سطح آماره بدست آمده از اجرای آزمون مذکور دارای مقدار آماره ۱۲,۹۸ است.

با توجه به اینکه مقدار سطح معناداری برای فرضیه کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، پس ناهمسانی واریانس وجود دارد. خودهمبستگی بین اجزا خطا: برای بررسی همبستگی بین اجزا خطا از آزمون دوربین واتسن استفاده شده است. مقدار این آماره برای مدل که در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴ نتایج همبستگی اجزا خطا

مدل تحقیق	آزمون دوربین واتسن
فرضیه	یافته های بدست آمده از اجرای آزمون دوربین واتسن نشان دهنده ان خواهد بود که سطح مذکور دارای مقدار ۱,۰۵ است که نشان دهنده ان است که خارج از محدوده ۱,۵ تا ۲,۵ میباشد.

با توجه به اینکه مقدار آماره معناداری در فرضیه کمتر از ۱,۵ است لذا مشکل خودهمبستگی وجود دارد. در زمان تخمین رگرسیون فرضیه ها مشکل ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی سریالی، همزمان از طریق روش پاریس وینستن خواهد شد.

عدم همخطی بین متغیرها: برای بررسی عدم همخطی بین متغیرهای مدل از شاخص عامل تورم واریانس (VIF) استفاده می شود. که نتایج آن در نگاره ۵ ارائه شده است. که با توجه به نتایج بدست آمده مشکلی از بابت هم خطی بین متغیرها وجود نداشته است.

جدول ۵ بررسی همخطی از طریق شاخص عامل تورم واریانس

متغیرها	سطح شاخص عامل تورم واریانس
Loss زیان ده بودن شرکت	۱,۴۳
Big انداز موسسه حسابرسی	۱,۳۲
DIR اندازه هیات مدیره	۱,۱۵
INDCOM استقلال هیات مدیره	۱,۰۴
FIRMSIZE اندازه شرکت	۱,۳۶
AGE سن شرکت	۱,۰۴
ROA بازده دارایی های شرکت	۱,۵۸
LEVERAGE ساختار اهرم شرکت	۱,۲۸
RMC افشای کمیت ریسک در شرکت	۱,۱۵
vif میانگین شاخص	۱,۲۶

نتایج تخمین فرضیه ها

در فرضیه به بررسی اثر کمیت مدیریت ریسک بر افشای ریسک متنی پرداخته شد و انتظاری که از اجرای مدل رگرسیونی نیز وجود دارد بیان کننده آن است که علامت ضریب β_1 دارای مقادیر مثبت و همچنین با سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ باشد.

$$RDT_{it} = \alpha_0 + \beta_1 RMC_{it} + \beta_2 DIR_{it} + \beta_3 INDCOM_{it} + \beta_4 BIG_{it} + \beta_5 FIRMSIZE_{it} + \beta_6 AGE_{it} + \beta_7 ROA_{it} + \beta_8 LEVERAGE_{it} + \beta_9 LOSS_{it} + e$$

نتایج آزمون برای فرضیه طبق تخمین طبق رگرسیون پاریس وینستن

توصیف متغیر	متغیر ها	ضریب	انحراف استاندارد	آماره Z	p-value	رگرسیون
افشای کمیته ریسک	RMC _{it}	۱,۱۳	۰,۲۲۳	۵,۰۷	۰,۰۰۰	p-value=۰/۰۰۰ X2=۶۱۴,۲۸=آمار والد R2=۰/۶۰۴=تعدیل شده
اندازه هیات مدیره شرکت	DIR _{it}	۵,۶۹۷	۰,۳۱۷	۱,۷۹۴	۰,۰۰۰	
استقلال هیات مدیره	INDCOM _{it}	۰,۷۸۷	۰,۵۳۲	۱,۴۸	۰,۰۳۹	
موسسه حسابرسی بزرگ	BIG _{it} 4	۰,۹۶۵	۰,۲۷۴	۳,۸۹	۰,۰۰۰	
اندازه شرکت	FIRMSIZE _{it}	۰,۳۵۴	۰,۱۴۳	۲,۴۷	۰,۰۱۴	
سن شرکت ها	AGE _{it}	۲,۳۷	۰,۶۶۱	۳,۵۹	۰,۰۰۰	
نسبت بازده دارایی	ROA _{it}	-۱,۲۳	۰,۸۳۷	-۱,۴۸	۰,۱۳۹	
نسبت بدهی به دارایی	LEVERAGE _{it}	۰,۴۴۹	۰,۳۵۰۶	۱,۲۸	۰,۲۲۰	
زیان ده بودن شرکت	LOSS _{it}	-۱,۵۶	۰,۳۶۲	-۴,۳۱	۰,۰۰۰	
اثرات ثابت	Constant	-۴۱,۰۹۸	۲,۵۶	-۱۶,۰۰	۰,۰۰۰	
متغیر وابسته		RDT				

با عنایت به یافته های بدست آمده از اجرای رگرسیون فرضیه مذکور در جدول (۴-۹)، نتایج نشان دهنده آن است که وجود کمیته ریسک در شرکت ها بر سطح افشای ریسک متنی در شرکت ها موثر بوده است و این رابطه در سطح معناداری ۰,۰۵ برقرار می باشد، بنابراین فرضیه این تحقیق تایید شده است. همانطور که از یافته های آماری این تحقیق پیداست که ضریب متغیر افشای کمیته ریسک در شرکت دارای مقدار ضریب ۱,۱۳ بوده است که در واقع از منظر آماری تحلیل های آن نشان دهنده آن است که در صورتی که سطح متغیر مستقل این تحقیق به مقدار یک واحد تغییر داشته باشد چه در جهت مثبت یا منفی مقدار متغیر وابسته پژوهش با عنوان افشای ریسک متنی به مقدار ۱,۱۳ تغییر داشت. در ادامه تحلیل های بدست آمده یافته های پژوهش نشان دهنده آن است که علامت متغیر مذکور مثبت بوده است که نشان دهنده آن است که تغییر متغیر مستقل پژوهش در جهت افزایش منجر به تغییر در متغیر وابسته پژوهش در همان جهت شد، یعنی می توان اینگونه بیان داشت که رابطه میان متغیرهای مذکور هم جهت است یعنی اگر متغیر کمیته ریسک شرکت افزایش داشته باشد متغیر افشا ریسک متنی در شرکت ها نیز در همان جهت نیز افزایش یافت و این رابطه در صورت کاهش نیز مصداق داشته است و در واقع رابطه ها هم جهت هستند. در ادامه یافته های آماری نشان دهنده آن بودند که سطح R2 تعدیل شده دارای مقدار ۰,۶ بوده است که نشان دهنده آن است که در سطح قابل قبولی برای مدل قرار دارد.

بحث و نتیجه گیری

طبق یافت های بدست آمده از فرضیه طبق یافته ها و تحلیل های مالی و حسابداری نیز نشان دهنده آن است که هرچه سطح افشا وجود کمیته ریسک در شرکت ها افزایش داشته باشد میزان توجه ای که شرکت به موضوع ریسک داشته است نیز افزایش دارد در واقع میتوان اینگونه بیان داشت که با وجود دستور العمل راهبری شرکتی در سازمان بورس اوراق بهادر که شرکت های ملزم به رعایت آن شده اند منجر به آن شده است که شرکت های مورد بررسی کمیته ریسک در شرکت های خود را راه اندازی نمایند که این کمیته تاکید شده است که بیشتر از اعضا مستقل هیات مدیره و همچنین اعضا خارج از سازمان باشند و وظیفه آنها نیز شناسایی ریسک های مختلفی است که در شرکت های مستتر بوده است که ممکن است در ساختار عملیاتی شرکت ها یا حتی غیر عملیاتی در شرکت ها ایجاد شود که این موضوع منجر به آن شد سطح ریسک شرکت ها کنترل گردد و عملیات هایی که ممکن است برای شرکت نامناسب باشد بر روند عملیات آنها موثر باشد از جمله وجود رقیب جدید در بازار و همچنین محصولات و فناوری های جدید و از سویی سایر ریسک ها همانند تحریم ها و جنگ و نوسانات نرخ ارز و غیره را پیش بینی نمایند و عوامل آن را در گزارش های هیات مدیره افشا و به اطلاع سهامداران و اعضا هیات مدیره و همچنین مجمع برسانند، لذا با وجود کمیته ریسک در شرکت ها این موضوع منجر به کاهش سطح عدم تقارن اطلاعاتی شده و اطلاعات بیشتری در خصوص وضعیت در شرکت ها منتشر شد. با عنایت به مطالب بیان شده و همچنین نتیجه گیری انجام شده می توان بیان داشت در نمونه شرکت های مورد بررسی و با بسط آن در بازار سرمایه ایران افزایش وجود کمیته ریسک در شرکت ها منجر به آن شد که افشای ریسک متنی در شرکت ها افزایش داشته باشد و کمیته یکی از عواملی است که منجر به رشد این رابطه شده است. در خصوص متغیرهای کنترل پژوهش نیز میتوان بیان داشت که متغیر اندازه هیات مدیره شرکت دارای رابطه معنادار و مثبتی با متغیر وابسته داشته است که نشان دهنده آن است هرچه اندازه هیات مدیره افزایش داشته باشد میزان افشا ریسک متنی نیز افزایش یافت و از سویی متغیر دیگر استقلال در هیات مدیره است که نشان دهنده آن است که متغیر مذکور دارای رابطه معناداری در سطح معناداری ۰,۰۵ داشته است و دارای رابطه مثبت است که هرچه اعضا غیرموظف بیشتر شوند تعداد ریسک های افشا شده در گزارش های شرکت نیز افزایش یافت. در ادامه نیز هرچه موسسات حسابرسی دارای اندازه های بزرگتر باشند نتایج نشان دهنده آن است که دارای افشا ریسک بیشتری هستند در واقع وجود موسسات حسابرسی بزرگ منجر به افشا اطلاعات بیشتر در خصوص ریسک شد. و همچنین در ادامه نیز یافته های پژوهش نیز نشان دهنده آن است که هرچه شرکت ها دارای اندازه های بزرگتری باشند و همچنین دارایی سن های بالاتری باشند این موضوع منجر به آن شد که شرکت ها بتوانند راحت تر به موضوع افشا ریسک متنی بپردازند و از این طریق می توانند سطح ریسک هایی که ممکن است در آینده به سمت شرکت ها ایجاد شوند نیز افزایش خواهد یافت و این روابط در سطح اطمینان ۰,۹۵ وجود دارد و از سویی همچنین یافته های پژوهش نیز نشان دهنده آن است که متغیرهای بازده دارایی شرکت و همچنین نسبت بدهی به کل دارایی ها نیز دارای رابطه معناداری با متغیر وابسته نیستند و از سویی در ادامه یافته ها نشان دهنده آن بود که هرچه شرکت دارای زیان های بالاتری باشد این موضوع منجر به آن خواه شد که

شرکت ریسک کمتری را افشا می نمایند که ناشی از زیان زیاد در شرکت ها است که این موضوع منجر به کاهش افشا ریسک در خصوص ابعاد مختلف شرکت خواهد شد.

پیشنهاد ها

با عنایت به نتایج بدست آمده از اجرای فرضیه پژوهش که در خصوص اثر گذاری کمیته ریسک در شرکت ها بر افشا ریسک متنی بوده است می توان اینگونه به اعضا هیات مدیره شرکت ها و همچنین سهامداران اصلی و نهادهای در شرکت ها پیشنهاد نمود که با ایجاد کمیته ریسک در شرکت ها که اعضا ان بیشتر از اعضا غیر موظف هیات مدیره و همچنین اعضا خارج از شرکت باشند منجر به آن شد که شرکت های تحت هدایت و راهبری آنها بیشتر به موضوعات مختلفی از جمله مدیریت ریسک توجه داشته باشند ریسک های مختلفی که شرکت ها ممکن است با آن مواجه شوند را کنترل نمایند از جمله شناسایی و تقسیم بندی شرکت ها با ریسک های عملیاتی و غیر عملیاتی است که از جمله ریسک های عملیاتی را می توان تغییر در قیمت بهای تمام شده کالا ساخته شده، قیمت فروش محصولات و همچنین کاهش مهارت پرسنل خطوط تولید شرکت ها و همچنین عدم توجه به موضوع تغییر حجم فروش شرکت ها می باشد که میتواند بر سود سازی شرکت ها موثر باشد و سود را کاهش دهد که در نهایت این ریسک های بیان شده منجر به آن خواهد شد که ارزش شرکت ها نیز در بازار سرمایه بواسطه کاهش قیمت سهام و همچنین کاهش نقدشوندگی شرکت ها افت داشته باشد. بعد دیگر استقرار کمیته مدیریت ریسک شناسایی ریسک های غیر عملیاتی می باشد که ناشی از عوامل خارج از سازمان یا شرکت است از جمله ایجاد تحریم های مختلف بر کشورها، جنگ ها و ایجاد بیماری مختلف در جهان و همچنین برخی عوامل و بحران های طبیعی همانند سیل، زلزله و ... می باشد که مدیریت ریسک شرکت ها با پیش بینی این بحران ها و تکانه های مختلف منجر به آن خواهند شد که سطح توجه شرکت ها به این موضوعات بیشتر شده و برای مواجه با آنها دچار مشکل نشوند. و همچنین به مدیران صندوق های سرمایه گذاری و مدیران پرتفوی گردان و همچنین سرمایه گذاران عمده حقوقی و حقیقی پیشنهاد می گردد از شرکت ها برای خرید و قرارداد دادن در پرتفوی خود استفاده نمایند که سطح افشا مدیریت ریسک در آنها شرکت ها بیشتر باشد، در واقع دارای کمیته مدیریت ریسک در شرکت های تحت هدایت خود باشند بدلیل اینکه شرکت های دارای آن کمیته بدلیل دارا بودن سیستم مدیریت ریسک قوی تر در شرکت های خود دارای استقبال بیشتر در خرید سهام خود و سطح نقدشوندگی در آنها شرکتها بیشتر شده و از سویی قیمت سهام آنها نیز رشد داشت و از این طریق ارزش آنها نیز افزایش می یابد. لذا می توان اینگونه پیشنهاد نمود که از روش مورد استفاده در این تحقیق برای تعیین سطح افشا مدیریت در شرکت ها استفاده نمایند و از طریق تحلیل محتوای گزارش های افشا شده توسط شرکت ها از جمله گزارشهای هیات مدیره و همچنین صورت های مالی استفاده نمایند و سطح کارایی و اثر بخشی وجود کمیته مدیریت ریسک در شرکت های خود را مورد ارزیابی قرار دهند.

منابع و مآخذ

افلاطونی، عباس. (۱۳۹۷). تحلیل آماری در پژوهش های مالی و حسابداری با نرم افزار Stata قابل استفاده (پژوهشگران مالی و حسابداری در دوره های کارشناسی ارشد و دکتری). ناشر: ترمه. ص ۴۵۶.

اسکندری، علیرضا؛ محمدی، محمد؛ ساقیان، معصومه. (۱۴۰۰). تأثیر افشای مدیریت ریسک سازمانی و افشای سرمایه فکری بر ارزش شرکت در شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران. نشریه چشم انداز حسابداری مدیریت. ۴(۵۵). ۱۳۵-۱۵۶.

امینی، ناصر. (۱۴۰۱). بررسی رابطه مدیریت ریسک و کفایت سرمایه با درماندگی مالی در بانک های پذیرفته شده در بازار سرمایه ایران. فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری. ۸(۲). ۱۴۵-۱۶۵.

خاکی، غلامرضا. (۱۳۸۷). کتاب روش تحقیق با رویکرد پایان نامه نویسی. کوهسار. ۳۷۴
بیگ زاده عباس، فرزانه. (۱۴۰۲). الگوی مدیریت ریسک جامع (مطالعه موردی: صنعت دارویی). دانش سرمایه گذاری. ۱۳(۵۳). ۷۳-۹۳

پوراحمدی، محمد حسین، امان الهی، غلامرضا؛ لشگری، زهرا. (۱۴۰۲). عوامل موثر بر مدیریت ریسک سازمانی در شرکتهای پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران. دانش سرمایه گذاری. ۱۳(۵۰). ۹۵-۱۰۹

کردستانی، غلامرضا؛ محمدی نسب، سید محسن. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر اثربخشی کنترل های داخلی بر افشای ریسک در متن گزارش های مالی. فصلنامه پژوهش های حسابداری و حسابرسی. ۱۵(۵۷). ۱-۲۲

زمانی، محمد؛ نوریفرد، یداله؛ امام وردی، قدرت الله؛ حمیدیان، محسن، جعفری، سیده محبوبه. (۱۴۰۲). رویکرد معادلات ساختاری در تحلیل ارتباط نظام راهبری شرکت و ارزش در معرض خطر با تأکید بر نقش مدیریت ریسک و سرمایه فکری. دانش سرمایه گذاری. ۱۲(۴۸). ۱۴۱-۱۷۰

عارف منش، زهره؛ رامشه، منیژه؛ شکوهی، حامد. (۱۴۰۱). رابطه بین مدیریت ریسک سازمانی و عملکرد شرکت با نقش مزیت رقابتی و سواد مالی. پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی. ۱۴(۵۴). ۷۹-۱۰۰

مهرادی، رامین؛ باداورنهندي، یونس؛ زینالیف مهدی؛ حسن زاد، رسول برادران. (۱۴۰۱). بررسی ارائه مدلی برای سنجش محافظه کاری در افشای ریسک بر پایه لحن افشا. دانش سرمایه گذاری. ۱۱(۴۲). ۳۲۱-۳۴۷

Abdullah, Maizatulakma, and Zaleha Abdul Shukor. (2017). The comparative moderating effect of risk management committee and audit committee on the association between voluntary risk management disclosure and firm performance. *Jurnal Pengurusan* 51: 159-72.

Cristina Bailey. (2022). risk management: evidence from ERM ratings. *The European Journal of Finance*, 25(3), 234-255. <https://doi.org/10.1080/1351847X.2018.1514314>

Iman Harymawan and Eka Sari. (2022). Risk Management Committee and Textual Risk Disclosure. *Risks* 10: 30. <https://doi.org/10.3390/risks10020030>

Feldman, Ronen, Suresh Govindaraj, Joshua Livnat, and Benjamin Segal. (2010). Management's tone change, post earnings announcement drift and accruals. *Review of Accounting Studies* 15: 915-53.

Ya-FenKuo, Yi-MienLin, Hsiu-FangChien.(2021). Corporate social responsibility, enterprise risk management, and real earnings management: Evidence from managerial confidence. *Finance Research Letters*. 41(4). 456-489

Larcker, David F., and Anastasia A. Zakolyukina. (2012). Detecting deceptive discussions in conference calls. *Journal of Accounting Research* 50: 495-540.

Larasati, Dyah Ayu, Melinda Cahyaning Ratri, Mohammad Nasih, and Iman Harymawan. (2019). Independent audit committee, risk management committee, and audit fees. *Cogent Business & Management* 6: 1707042.

Harymawan, Iman, Aditya Aji Prabhawa, Mohammad Nasih, and Fajar Kristanto Gautama Putra. (2021). Risk Management Committee, Auditor Choice and Audit Fees. *Risks* 9: 156.

Putra, Fajar Kristanto Gautama, Iman Harymawan, Nasih Mohammad, and Agustia Dian. (2020). A quest to minimize cost of debt by utilizing human resources disclosure. Polish Journal of Management Studies 21: 342-55.

Abstract

The purpose of this research is to investigate the effect of risk management committee on the level of textual risk disclosure. The statistical population that the researchers have considered for conducting the research is the companies accepted in the capital market of Iran during the time period of 2016 to 2022. After implementing the systematic elimination sampling method, 120 companies have been investigated over 7 years. The research method considered is correlational causal research, and the method of information gathering is through library studies to collect research literature and also refer to the stock exchange organization's database to collect the data of variables considered for research. The type of data used in this research is a panel type, and 840 companies will be tested. The software used to perform statistical analyzes is stata14, which will be tested at a significance level of 0.05. The applied regression method is multi-variable, which will be implemented after checking the regression assumptions. The results obtained from the implementation of regression research will show that the risk management committee in companies has been effective on the level of risk disclosure in the text of various reports of companies and this relationship has a positive and significant sign which can be stated with Creating a risk committee, companies will disclose more hidden or non-hidden risks in their activities.

Keywords

Risk Management Committee, Textual Risk Disclosure and firm's accepted in capital market of Iran
